

GERONIMOHORSPELEN

Een script in samenwerking met Herman en Marc Van Cauwenberghe.

TESTBEMANNING

DEEL 14: ONTMASKERING

Carl Lans (1913)

uitzending: KRO, zondag 31/12/1961 (herhaling: woensdag 19/07/1989)

regie: **Léon Povel**

rolverdeling: [afkondiging ontbreekt; wel in de Katholieke Radio- en Televisiegids]

ir. Reitsema: **Wam Heskes**

Gerda: Irene Poorter

Joost Ros, captain: **Johan Walhain**

Dirk, elektronicus: **Paul Deen**

Jaap, cyberneticus: **Jan Borkus**

Huub, navigator: **Frans Somers**

Els: Nora Boerman

coördinator: **Jo Nobel**

kwizbaas: Rijk de Gooyer

meisje: Elly den Haring

Hendriksen: **Harry Bronk**

Lydia: Barbara Hoffman

Pielage, bootwerker: **Jan Apon**

mevrouw Houtzagers: **Nel Snel**

Reitsema: Draait de scribiteur, Gerda?

Gerda: Bijna, meneer. Ik zou niet weten hoe ik het ooit zonder zou kunnen stellen.

Reitsema: Ja, vroeger had je bandopnamen. Die moesten zin voor zin worden teruggeluisterd en genoteerd.

Gerda: Maar dat was toch gek! Ze hadden zelfs al speelgoed waarin zo'n machientje wat deed als je d'r een woord tegen riep.

Reitsema: Ja ja.

Gerda: Maar... dan konden ze... konden ze toch begrijpen dat je ook een Sony-schijf kon maken en 'm dan in een soort tikmachine stoppen?

Reitsema: Maar de moeilijkheid was dat zo'n machine bijvoorbeeld een woord als "juwelen" met twee e's en twee u's zou hebben geschreven, en zonder "n", die toen al niemand meer uitsprak.

Gerda: O, maar wie droeg er toen juwelen? (lachje) Da's ouderwets.

Reitsema: O ja, die waren er genoeg. Wel, de scribiteur heeft in elk geval onze schrijftaal juwelen opgeruimd door precies dat op te tekenen wat wij uitspreken, en daarmee typisten, stenografen, enzovoorts... Enfin, de scribiteur dus, Gerda.

Gerda: Eh... nog even, meneer. Nu is de Alpha al vlak bij Saturnus. Is er nu eindelijk al wat bekend over wat ze er moeten gaan doen?

Reitsema: Nee, nog steeds niet, na al die weken. Zes oktober is het: vandaag is de dag dat ze gaan decelereren.

Gerda: Ziet u wel hoe goed het was dat ze die hele saboteur hebben afgeschreven? Sinds die vreselijke geschiedenis tussen Dirk en de captain is alles in orde. Nou, en d'r zal vast niks meer gebeuren ook.

Reitsema: Interpol en de New-FBI en de Russische Technische Recherche denkt daar anders over, Gerda,

Gerda: Mm?

Reitsema: En met reden.

Gerda: Ze zijn dus nog bezig met... met die zaak?

Reitsema: Ja. Ze zoeken naar eh... naar iemand... iemand die is verdwenen, al een hele tijd.

Gerda: Verdwenen? Maar wie dan?

Reitsema: Ik denk dat we dat nu gauw genoeg zullen weten. Kom, maar eerst dicteren.

Gerda: Hij draait, meneer.

Reitsema: Mooi. (schakelt in) "Lezers. De bemanning van de Alpha heeft gedurende al deze weken het majestueuze stelsel van Saturnus met z'n ringen en negen manen langzaam zien groeien tot het zich voor hen uitstreckte als een oeroud bevroren zonnestelsel. Maar ook deze zeelui kijken zelden naar de zee. Ofschoon het ogenblik van deceleratie bijna daar is, mogen we stellig

aannemen dat de bemanning de haar resterende uren van wachten spendeert aan een nieuwste rage: het pijltjes werpen. Van het papierdunne metaalscherm van hun slaapkubikels zijn smalle strips afgebrand, waaruit behalve schaakstukken nu ook pijltjes zijn gesneden...”

Joost: Nah... ha, over een dik uur, lui, dan is 't uit met ons gelanterfanter. Tsjoepl!

Huub: (schamper lachje) 't Is weer naast de roos, Joost. Alleen, je werpt niet methodisch.

Joost: Mm. Wacht maar tot we 1G hebben straks. In die vijf uur deceleratie haal ik je vlots in.

Huub: Ja, maar ook dan moet je 't systematisch doen! Zo... (gooit) Roos!

Jaap: Heb je nou nog niet genoeg roosjes in je knoopsgat gestoken, Huub? Hè? Probeer liever Dirk 'ns voor me mat te zetten.

Dirk: Mm.

Jaap: Ik sta nota bene voor met een kasteel en met twee pionnen. En nog zit ik zo vast als de meetbasis van de Loenermark

Dirk: Jij denkt te lang, Jaap.

Jaap: O ja? Nou, jij denkt helemaal niet. Jij doet het maar op je gevoel, geloof ik.

Dirk: Welnee welnee, ik denk even goed, alleen, in jouw tijd, da's alles.

Els: Nou, ik vind het maar flauw dat jullie 't mij niet leren.

Jaap: Geen tijd! Dirk mot denken, en ik mot zetten, en ik weet niet hoe. Huub! Hé, Huub!

Huub: Nee Jaap, nog niet, d'r is me zo-even een onfeilbare methode ingevallen om de pijl te werpen.

Jaap: Hem wel...

Huub: Ik hang 'm eenvoudig in de lucht. Zo... En dan ga ik even achteruit om te zien of de punt precies wijst in de richting van het doel...

Joost: (lacht) Dat wordt toch niks, Huub!

Huub: O, vast wel, het is immers een volkomen logische methode... Zo. Hij is gericht. Nou kom ik voorzichtig d'r weer naar toe. En nu een zachte tik, en midden in...

Jaap: Hè ja!! Hè ja! Midden in onze schaakpartij! Dank je wel, dank voor je hulp.

Joost: (lacht) In elk geval zijn je vastgeraakte stukken nu weer los.

Jaap: Ja, leuk hoor, daar gaan ze, het hele woondek door. Pak ze nou, jongen, pak ze nou!

Dirk: Daar gaat... daar gaat m'n winst.

Jaap: Ja, m'n winst! Wat? Jouw winst?

Dirk: Mijn winst

Jaap: Wat dacht je wel? Haha! Mijn twee torens zijn in hun eentje bezig jouw koning mat te zetten. Daar! Hier, tegen 't plafond.

Joost: O nee! Dirk z'n koning neemt een meesterlijke through pass naar de klimaatregelaar.

Jaap: Ja, maar dat zal 'm niet glad zitten! D'r staan nog drie pionnen, en 'ns effe kijken: d'r staat een paard en d'r staan twee lopers op 'm te wachten.

Dirk: Hè toe, klets nou niet, pak die zwik nou toch. O ja! Nou, bijna had ik er twee.

Jaap: Kom nou, dat wordt een grote jachtpartij, jongens. Schiet ze neer, Dirk.

Huub: Ik heb nog één pijltje over. Tsjoepl! O hemel! Daar komt net de coördinator. Past u op!

Joost: Te laat! O, neemt u ons niet kwalijk, meneer Thomson.

Els: Hoho, de pijl plakt op z'n gezicht! (lacht)

coördinator: Uw combinatie van pijlschieten, schaken en zwemmen, heren, komt me hoogst verwarrend voor.

Joost: Coördinator! Coördinator! Hij zit op uw gezicht met z'n zuignap.

coördinator: O ja, 't is waar.

Huub: Neemt u mij alstublieft niet kwalijk. Mijn nieuwe methode was toch niet zo goed.

Joost: Ja, ze deugt alleen in een vacuüm. De lucht hier circuleert nogal snel, dus dan blijft die pijl toch nooit op z'n plaats hangen.

Huub: Ja, hij verschuift nog voor ik 'm kan lanceren.

Joost: Kom, lui, als jullie nu al die stukken even gaan vangen, dan eh...

Jaap: Ja, wacht, man, we zwemmen nog rond als gekken.

Joost: Au, ja, dat merk ik, ja. Au, au!

Jaap: Nee nee, dat was een zwempoot van Dirk.

Huub: Zeg, eigenlijk zouden we hier uitstekend gebruik kunnen maken van vleugels, om mee door de lucht te zwemmen.

Jaap: Haha. Jazeker. Nou, Huub is onze volgende sof al weer aan het uitdenken. Hebben? Zo. Nou, we hebben ze wel geloof ik, ja.

Dirk: Nee nee nee, d'r is nog een zwarte pion foetsie.

Els: O, ik zoek die wel voor je op, Dirk.

Dirk: Hè?

Els: Eh... ik zei dat ik 'm wel voor je op zal zoeken.

Dirk: Ja ja, ik ben niet doof, hoor.

Joost: Nou mannen, we gaan naar boven, op het stuurdek. 't Is drie kwartier voor de deceleratie. Tijd om het schip te gaan keren.

Joost: Nou, daar voel je praktisch niets van, van de draaiing.

Huub: 't Is tenslotte maar tien booggraden per minuut.

Joost: Ja, dat publiek heeft het idee dat zo'n gyrotol wel een ton weegt.

Huub: Ja, dan zou dat wentelen van het schip ongetwijfeld veel sneller gaan.

Jaap: Houden jullie d'r wel even rekening mee dat ze vroeger met geen mogelijkheid zo'n ding konden balanceren hoger dan 40.000 toeren per minuut. Hè? Haha! We hebben hier nou al het dubbele. Een rilling als je d'r aan denkt, zeg. De kleinste speling in het lager zou het hele ding uit mekaar rukken, en de Alpha d'r bij. Oah!

Joost: Nou, we zijn nu over de negentig graden heen. Laten we 't scherm overschakelen op achterzicht. Dat komt nu vóór te liggen.

Huub: Lijkt me nu wel gewenst, ja.

Dirk: 'k Zet 'm om. (schakelt)

Joost: Ja! Daar heb je Saturnus weer. Nou, we zijn er nu betrekkelijk dicht bij.

Huub: Betrekkelijk. Een twintig miljoen kilometer, praktisch niets meer.

Dirk: Ja, en we weten nu nog steeds niet wat we daar gaan doen.

Joost: Ja, dat komt nog wel, Dirk.

Dirk: Mm.

Joost: Kijk 'ns dat... dat vergezicht, jongen, daar voor ons. Is dat alleen al de moeite niet waard?

Jaap: Ja, da's grandioos, hè?

Joost: Die pastelkleuren op die enorme lichte bol.

Dirk: Tja... Tja, 't is de moeite waard, ja. Ja, dat moet ik toegeven, ja.

Joost: En die gordel van ringen, als multiplex.

Huub: Ontstaan dankzij de limiet van Roche. Binnen een bepaalde afstand van het hoofdlichaam kan zich geen satelliet vormen.

Joost: Of als er een terecht komt, wordt ie uiteengerukt. Het zit 'm in de aantrekkingskracht. Niet, Huub?

Huub: Plus de getijdenwerking. Nu we zo dichtbij komen, kun je ook de manen goed zien: de binnenste vijf, Mimas, Enceladus, Tethys, Dione, Rhea. En dan komt de grootste daar, die met een atmosfeer: Titan.

Jaap: Zeg, die aller-buitenste, die staat een end uit de kring, hè?

Huub: Phoebe, ja. Bijna 13 miljoen kilometer. Viermaal zover als de overige acht. Ze is trouwens ook de kleinste.

Jaap: Hèhè. Gewoon weggestuurd. Zo'n ijsmaantje. (lachje) Staat ie daar sneu te kijken naar de spelletjes van de anderen. 't Is net of ie denkt: was ik d'r ook maar bij. (lacht)

Joost: Hm. Dan denkt ie hetzelfde als wij.

Huub: Ja. Phoebe is waarschijnlijk een ingevangen planetoïde. Haar baan is teruglopend.

Dirk: (lacht) Dan kan ze ook denken: "ben ik blij dat 'k niet al te dicht in de buurt ben". Hè?

Huub: Ja, want misschien zijn de drie of vier ringen van Saturnus met een ongelijke albedo de overblijfsels van drie of vier satellieten die op de duur te dichtbij zijn gekomen.

Joost: Maar dat verschil in lichtweerkaatsing per ring is wel opvallend.

Huub: Juist. De buitenste is ring A. Ze bestaat uit een hele processie van fragmenten en fragmentjes met eenzelfde lichtweerkaatsing.

Jaap: Asjeblijft! Laten ze op aarde maar 'ns zo'n processie zien te organiseren! Hè?

Huub: Dan de band van Cassini. Een hiaat van rond 2.000 mijlen. En dan krijg je de volgende ring, B.

Jaap: Ja, die is smaller. Helderder zou 'k zeggen, he.

Huub: Ja, die bestaat uit ijs.

Joost: En waar we erg dankbaar voor zijn. Alleen, we hebben het nog niet aan boord. Enfin, attentie mannen: we zijn praktisch 180 graden rond. Nog tien seconden, en dan twintig voor het afremmen van de gyro. Jaap?

Jaap: Ja?

Joost: Stand-by voor stoppen gyro.

Jaap: 37-B zwart, Dirk.

Dirk: Schakel door, Joost. 37-B zwart.

Joost: Brandt. Vier, drie, twee, één, nul. Even luisteren... Ja... Hij doorloopt het gamma. Goed zo. Geen rammeltje, geen resonantie.

Jaap: Ja, als je dat wiel hoorde, dan waren we al afgenokt, ha'k je in stukken op je (verspreking, had moeten zijn **m'n**) schoot. Ha, ik heb d'r liever wat anders op, hoor. (lacht)

Joost: Nou. We liggen startklaar met de staart vooruit.

coördinator: Terugkomend op hetgeen u zo-even opmerkte, captain: u hebt dat ijs nog niet aan boord. Maar ook dan kunt u het niet zonder meer smelten. Voor een goed deel is het namelijk vermengd met methaan, ammonia, zuurstof, stikstof...

Jaap: O, maar dat krijgen we d'r wel uit, hoor. Wacht maar tot Japie z'n mouwen gaat opstropen. (lachje)

Dirk: Zeg. Tja, 't moet een enorm gezicht zijn als we d'r nou tussen zitten. Het moet lijken op eh... ja...

Joost: Ja, je wil zeggen: op een eindeloze zwiigende optocht van bergen, blokken, fragmenten, in het flauwe zonlicht.

coördinator: Zwiigend inderdaad, en gevaarlijk.

Joost: Hangt af van onze snelheid. Ja, we moeten die goed aanpassen aan die van de ring.

Huub: Zo van dichtbij zijn de ringen spikkelig, dus zijn de fragmenten onregelmatig van vorm.

Joost: Ja, dan is het hier toch stellig een kwestie van uiteengerukte satellieten, en niet van ongevormde, Huub.

Huub: Wat die binnenste floersring betreft, die moet uit vast gesteente bestaan. Wat mij intrigeert is de vraag: zijn het drie verschillende ex-satellieten (zoemer) of is het er een waarvan de delen zich laagsgewijze ...

Joost: Aardcontrole, Dirk.

Dirk: Ja, ik dacht al, waar blijven ze. (schakelt in) Alpha. Captain? Komt ie.

Joost: Grote monitor, graag.

Dirk: Nee. Ze willen kanaal 5. (schakelt) Koptelefoon.

Joost: Confidentieel?... Ja? ... Ja. Jaja.

Jaap: Jongens, eindelijk de orders.

Dirk: Nou, 't werd hoog tijd.

Joost: Ja.

Dirk: Tot op heden zijn we alleen maar show-apen geweest.

Joost: Ja.

Dirk: Hè?

Joost: Ja, nou, dat... dat horen we dan wel als jullie 'm hebben. Ja overigens, waar blijven m'n orders? Ja, voor we gaan decelereren zou ik eh... Ja, moet dat nu nog?

Dirk: Bij Kijenkivics! Weer geen orders. Nou ik wed... ik wed een nieuw forum.

Jaap: Spaar ons, zeg.

Joost: Ja, maar dat blijft toch hetzelfde? Ja, over een minuut of tien gaan we decelereren. We zouden nou eindelijk wel 'ns normaal op onze voeten voor die bolcamera willen staan. Ach nee, natuurlijk, ja, een beeld hebben we natuurlijk niet meer op deze afstand. Ah, 't zal Kristense spijten, zonder Saturnus op de achtergrond... Over een half uur. Is dat goed? Ja dan kunnen we eerst 'ns menselijk eten. Afsproken? Verder niets? Sluiten dan maar. So long. (schakelt uit)

Jaap: Goed zo, Joost. Eerst de motoren aan, dan zwaartekracht, en dan normaal gaan eten. Ik zal niet meer weten hoe ik het heb.

Dirk: Geen orders, nee nee, maar... maar... maar toch was er... was er wat bijzonders bij.

Joost: Nou, dat doet er niet toe. Mannen, klaarmaken voor deceleratie.

Dirk: Zeg, jij doet ook geheimzinnig ineens.

Joost: Nou, niks geheimzinnigs. Geef het woondek 'ns. (Dirk schakelt) Els?

Els: Ja, Joost?

Joost: Als de kanarie nog in de lucht zweeft, haal 'm dan naar beneden. De motor gaat aan. Ga zelf op je bed liggen.

Els: Op bed? Is dat dan genoeg?

Joost: Ja, we doen het kalm aan, met 1G. We krijgen niet meer dan ons normale gewicht op aarde, maar... je moet wel even wennen.

Els: O ja. Toeteltje, kom 'ns hier.

Joost: Ja, en zet daarna de eetmachine vast aan.

Els: O ja, Joost. Toeteltje, kom 'ns hier...

Joost: Goed. (schakelt uit) Zo. Da's dat. Huub, staat de stuurtape in?

Huub: De automaat draait al. Ja... over één minuut en veertig seconden ontsteking. Deceleratie en naderingscorrecties.

Jaap: 't Is eigenlijk een eh... een halve robot, hè, die stuurautomaat? Vader denkt voor ons.

Huub: Nou, ik ben anders twee etmalen bezig geweest die tape te ponsen, na een week waarnemingen en calculatie.

Jaap: O, jij gaat wel over, jij bent maar een tijdelijk hulpstuk, Huubje. Later, dan eh... sturen ze met elk schip een echte robot mee. Ja, let maar 'ns op. Voor besturing en eh... bescherming van menselijke passagiers.

Huub: Ah, kletskoek.

Jaap: Ja, nee, o nee, ze zouden best jou kunnen nemen, weet je wel, maar je gezicht, hè, is te beweeglijk... 't wekt... 't wekt... 't wekt geen vertrouwen.

Huub: Ja ja.

Jaap: IJzeren Hein, met een stalen gezicht. Zoiets als meneer Thomson bijvoorbeeld,. Van die kun je leren.

Joost: Hé hé hé, Jaap, een beetje manieren, wil je?

Jaap: Mm.

Joost: Neemt u ons niet kwalijk, coördinator.

coördinator: Niet in het minst, captain. Mijn gelaat is van nature niet expressief.

Huub: Jaap met z'n geklets.

Jaap: Kom nou...

Joost: Nou, de stoppen d'r op. Coördinator, hoofdmotor stand-by.

coördinator: Knop 1.

Dirk: Ik geef door.

Joost: Brandt. Opletten! Dat is eh... vier... drie... en daar gaan we!

Dirk: Als ie niet verroest is tenminste...

Joost: Eén... nul. (ontbranding) Mooi!! Vijf uur voor de boeg.

Huub: En drie kwartier.

Dirk: Van een normaal bestaan.

Joost: Nou, jongens, het feest begint. Op!... en naar beneden, allemaal ja. O, en voorzichtig de trap af, hoor. Niet duiken.

Jaap: Wat... Op!... Hoe?... Ben je zeker van die... ene G? Het lijken d'r wel vier of vijf. Ha, lieve man, ik kan zowat geen vin verroeren. Oooo, alle mensen, wat een gewicht!! Oooh!

Joost: Ja, dat valt lelijk tegen, zeg! We zijn zo zwaar als lood.

Jaap: (lachje) Tsju! Ha, kijk die Huub, jongens, op handen en voeten. Broeder baviaan.

Huub: Ik? Ik word gebroken. Dit is wel de verstandigste manier van lopen.

Joost: Ja, we zijn die zwaarte helemaal niet meer gewend.

Jaap: Tjonge jonge. Nou het luik door, en de trap af, voorzichtig!

Els: O, zeg, ik... ik kan haast niet overeind komen. Oooh! Ik voel me ontzettend zwaar. (lachje) Wat een gek gezicht: jullie loopt of je spit in je rug hebt.

Jaap: Eee... ooo... ja, ik zit. Oh! Nou nou, dat wordt een leuk etentje, zeg, met een heel ouwemannenhuis aan tafel. (Els lacht)

Dirk: Hè hè, kom nou, 'k heb nou al een sik van jouw ongein.

Jaap: Nou ja.

Dirk: O... ja, ja, ik zit ook.

Jaap: Ga zitten, opa.

Huub: Onze reactie op dat gewicht was logisch te voorzien.

Jaap: Ja, Huub voorziet die dingen altijd... aah... achteraf.

Dirk: Nou, ik wou dat ik die orders kon voorzien.

Joost: Zo. Nou, Els, laat de pannetjes maar komen.

Jaap: Hè ja, kom.

Jaap: Eén... Kassa éénmaal, tweemaal, driemaal, viermaal, vijfmaal. Goede lieden! Ons wachten weer de afwisselende voedzame pasteitjens van alledag.

Dirk: O, maak me niet graag!

Jaap: En toch, Dirk, beste jongen, ik heb nog een verrassing voor je.

Dirk: Wat dan?

Jaap: Dat heb ik uitgekend. Kijk 'ns even, kijk 'ns even, kijk 's even...

allen: (verrast) Mm... Sigaretten!

Jaap: Zo zo zo. Ja, da's één, da's twee, vangen Huub, nummer drie, vier!

Els: Ja, je hebt natuurlijk niet op mij gerekend, hè?

Dirk: Nee... Nee. Kinderen roken niet.

Jaap: Ah kom nou, kom nou, niet zo streng, Dirk, dit is toch een feestelijk moment, nietwaar? Goed! Mag je van mij een trekje, hoor.

Els: Ah!

coördinator: Uw opoffering is overbodig, heer Jaap. Ik zal mijn rookartikel afstaan... Ik rook niet. Ofschoon de vinding deze artikelen zo te verpakken dat ze bij het uitnemen vanzelf ontsteken mij boeit.

Jaap: Nou, da's toch al heel oud, meneer Thomson, nietwaar?

Joost: Ja... Ha, smaakt prima, maar... (hoest) maar draaierig dat ik ervan word!

Jaap: Ja, allicht, 't mot een beetje wennen. O, 'k voel me gewoon bibberen, zeg.

Huub: We worden nou helemaal zo slap als thermodeeg. (kanarie fluit)

Els: Nou, Toeteltje heeft tenminste met de zwaarte geen last.

Huub: U heeft er ook geen moeite mee, coördinator.

coördinator: Nee, niet dat ik zeggen kan. Maar u, heren, hebt gedurende die vele weken van nulwicht verzuimd krachtoefeningen te doen, dus zijn uw spieren verslapt.

Joost: Ach, maar natuurlijk. We zijn natuurlijk net als patiënten die vijftien weken op bed hebben doorgebracht.

coördinator: Dat is u ook wel aan te zien. Ik heb er niet zozeer bij stilgestaan, anders had ik u gewaarschuwd.

Jaap: Da's nou ook wat! Zelf doet ie oefeningen... - (hoest) wel een beetje zware sigaret geloof ik, hè... - maar ons zegt u niks. U bent toch een merkwaardig mens, coördinator. Heel merkwaardig.

Joost: Nou, en dan krijgen we straks ook nog ons forum, jongens.

Dirk: Nou, ik ben benieuwd wat voor kul ze nou weer te vragen hebben.

(gelach in de zaal)

kwizbaas: Nee... (lachje) Nee nee nee, nee, de volgende vraag. Eh... we hebben afgesproken het vanavond kort te maken. We moeten immers ook het beeld missen. De captain en z'n mannen zitten nu vlak bij hun reisdoel, in volle deceleratie, in vertraging. Ongetwijfeld hebben ze hun

definitieve orders gekregen en zijn nu deze aan het bestuderen, en kijken daarbij uit op de reuzeprojectie van de planeet Saturnus en z'n veelkleurige ringen. De volgende vraag!

meisje: (kucht) Meneer Ros, kunt u me zo horen?

Joost: Jazeker, jongedame, vraag het maar.

meisje: Ja eh... vertelt u alstublieft wat u daar nu in die... in die ringen gaat doen met dat schip, of is het doel alleen te vertellen over alles wat u ziet, ruimtepropaganda, praten en zo?

Joost: Praten? Eh... dat lijkt me dan een vraag voor onze Jaap.

Jaap: O, dan word je bedankt. Eh... wat we gaan doen, meisje, ja, dat eh... dat moet een geheim blijven. Wij zijn even wijs als jij, maar eh... we krijgen het vast wel te horen, (lacht) als we weer terug zijn... (lacht - gelach in de zaal)

kwizbaas: (lacht) Hier komt dan een meneer die zich afvraagt waarom die tocht nu ineens zo ver moest zijn. Waarom niet eerst naar Mars?

Joost: Da's een vraag voor Dirk.

Dirk: Ikke? Ja... ja, wat moet 'k daar nou op zeggen? Mars? Mars? Ah, Mars, daar is de gein toch al lang van af! (applaus)

kwizbaas: (lacht) Applaus! En dan komt nu meneer Hendriksen. Die heeft een heel briefje.

Hendriksen: Ik heb, heren, dit opgeschreven. Uw orders, kapitein Ros, zijn nu nog niet bekend. Verder ben ik van mening dat het project te groot is en de urgentie erachter te duidelijk om alleen aan een reclamestunt te blijven geloven.

kwizbaas: Ja, pardon...

Hendriksen: Ik heb verder opgemerkt dat zich, sinds dit project begon, in die zogenaamde koude oorlog niets nieuws heeft voorgedaan.

kwizbaas: Ja, pardon, meneer...

Hendriksen: Over de raadselachtige voorvallen tijdens uw tocht praat ik maar niet eens, en wat ik nu wilde weten is uw opi...

kwizbaas: Meneer Hendriksen, pardon, pardon... Meneer Hendriksen, nee, dat wordt een aparte discussie van een half uur minstens...

Hendriksen: Ja...

kwizbaas: Bijzonder interessant natuurlijk, heel interessant..., maar dat kan nu niet. 'ns Even denken... Ja, ik weet het, ik weet een zeer goede oplossing: we sturen u het antwoord op uw vragen thuis.

Hendriksen: Ja. maar ik heb nog niet eens wat gevraagd... (gelach - applaus)

Jaap: (fluistert) Voel je de koude wind?

kwizbaas: En hier, dames en heren, komt Lydia Derks. Lees je vraag maar voor.

Lydia Derks: Waarom neemt u niet gewoon voedselpillen? Spaart dat niet een enorm gewicht?

Joost: Een vraag voor Jaap.

Jaap: O, alweer. Eh... ja, hoor 'ns, kind, eh... ook de weg naar ons hart gaat alleen via de warme hap, de warme snack, hè. Anders gezegd: ook onze spijsvertering is berekend op een boel vulstof... Vulstof, begrijp je wel. Onze ingewanden zouden gaan wegslinken als ze niet eh... normaal werden gebruikt. Is het zo goed?

Lydia Derks: Dank u, meneer Jaap.

kwizbaas: Juist. En dan nu nog even snel naar meneer Pielage.

Pielage: Ik eh... ik ben bootwerker uit Rotterdam, Pielage is de naam.

kwizbaas: Pielage, pardon.

Pielage: Als ik zo'n trideostuk ziet, dan denk ik, net als het goed spannend gaat worden, dan denk ik altijd bij m'n eigen: "Gek! Ze eten en drinken maar aan de lopende band, vooral drinken, (gelach) maar... maar een toilet, over een toilet hoor je nooit in zo'n stuk. Ze praten maar over menselijk en natuurlijk, maar voor mijn is het allemaal nep... en nou zou ik wel 'ns willen weten...(gierend gelach)

kwizbaas: (lacht - applaus in de zaal) U hoort het, Captain Ros, er schijnen er meer mensen met dat eh... dat probleem te zitten.

Joost: Nou, wel, eh..., wij gelukkig niet. Huub?

Huub: Ja?

Joost: Jij kunt het misschien wetenschappelijk formuleren.

Huub: Zeker! Wij hebben Heer Pielage, op het gyrodek een zogenaamd chemisch toilet. Men gebruikt dit als volgt...

kwizbaas: O ho ho! hohohoho! dat past niet voor een microfoon.

Huub: Ja, waarom niet? Dat chemisch toilet is toch een uiterst steriel instrument? Ja, nog sterieler misschien dan eh... ja, bijvoorbeeld uw microfoon. (gelach)

kwizbaas: Eh... volgende vraag. Eh... Mevrouw Houtzagers.

mevrouw Houtzagers: Ja. Ik wou vragen: gedraagt dat jong meesje bij u zich nu correct?

Joost: Meesje? De kanarie?

mevrouw Houtzagers: O nee, nee, niet de kanarie, het meesje... Els. Elsje! Of ze haar slecht gedrag nu verbeterd heeft!??

kwizbaas: En, meneer Ros? Wat zegt u als... als captain?

Joost: Ja, dat eh... ja, dat eh... dat Els die vraag maar 't beste zelf kan beantwoorden.

Els: Nee, Joost. Nee, nee.

Joost: Ach, dat hebben ze je allang weer vergeven.

Els: Eh... eh... nou, mevrouw, nou, ik moet me wel goed gedragen sinds ze me hebben bedreigd alles aan papa te zullen schrijven. (gelach - applaus)

Joost: Rapportcijfer is een voldoende.

kwizbaas: Wel, dames en heren in de Alpha en in de zaal, ik zei u al: we zouden het zeer kort maken. Dit moet dan tot onze spijt de laatste vraag zijn. Tot de volgende maal, dames en heren, en eventueel tot ziens in de ringen van Saturnus! (applaus)

Joost: Dirk, zet maar af. (Dirk schakelt uit) Dat is dat.

Jaap: Hèhè.

Huub: Geradbraakt ben ik. Laten we naar beneden gaan.

Jaap: Dat zou je wel willen. Nee nee, volhouden, Huub, nee nee, moet je mij zien. Zie je? Hier, een doorgezakte pudding, maar ik blijf doorzakken... eh..... eh... staan bedoel ik.

Joost: Nou, jongens, 't is mijn fout. Ik heb er niet bij stilgestaan. We moeten ons weer aan de zwaartekracht aanpassen.

coördinator: En snel. Gelukkig ben ik tenminste weerbaar. Immers, heren, ons raadsel is - met onderling goedvinden - terzijde gelegd, doch niet opgelost.

Joost: Ja, toch heb ik, coördinator Thomson, de laatste tijd nogal 'ns over het vraagstuk nagedacht.

coördinator: En wat heeft u voornamelijk getroffen?

Joost: Het dualistisch karakter. Ja, zonder u te willen vleien, meneer Thomson: ik kreeg zelfs even het idee dat u in feite uitsluitend was meegegaan om ons op kritieke ogenblikken te helpen.

coördinator: Daar waren wij het reeds over eens.

Joost: U hebt er alle eigenschappen voor. Ja, u bent ijzersterk, onverstoort, een formidabel wiskundig talent. Ja, soms schijnt u zelfs de toekomst te kunnen berekenen. En verder bezit u een delicate wijze om vanuit het verborgene te helpen. En u weet veel meer over de achtergronden van deze expeditie.

coördinator: Dit alles zou ik niet willen ontkennen.

Joost: Maar onze tegenstander is echter ook formidabel. Ook hij werkt vanuit het verborgene, ook hij ziet vooruit en ook hij weet stellig veel meer van de achtergronden.

coördinator: Ach, ik zie dat - naast de tegenstelling - u bent getroffen door een zekere... overeenkomst. Kortom, u bent zich dus gaan afvragen of hij en ik in wezen dezelfde persoon vormen.

Joost: Ja, maar onder welk motief zou iemand eerst de boel overhoop halen en dan weer de orde helpen herstellen?

coördinator: Motieven zijn altijd te bedenken.

Jaap: Ja, maar waarom zou iemand als u bijvoorbeeld, hè, die als het ware de logica zelf bent, stapelgek gaan doen, bijvoorbeeld door een bom te plaatsen en ons dan op de goeie manier te brengen om die tijdig kwijt te raken? Eh... een verstekeling importeren om ons te laten kelderen en

dan ons dan op het idee te laten komen hoe we 't weer in orde motten maken. Die eh... nou ja, goed, en ga zo maar door.

Huub: En waarom zou destijds dezelfde man de stuwstoftoevoer terugdraaien om ons van de versnellingsdood te redden, om ons dan aan een andere dood prijs te geven door de brandstoftoevoer niet af te sluiten?

Joost: Ja. Dit is onzinnig, maar het is nog niet alles! Luister: toen - even voor de ramp met de eerste Alpha - toen riep ik jullie toe mij onder het viaduct te volgen.

Dirk: Ja?

Joost: En weet je waardoor? In mijn hoofd klonk een stem, een stem die me dwong. En ik weet nu dat op dezelfde manier een stem Els heeft gedwongen dit schip binnen te sluipen.

Dirk: Zo heb je 't ons nooit verteld!

Joost: Ik vertel het jullie nu. De ene stem redde ons van een ramp en de andere bezorgde ons een ramp. En die stemmen zijn identiek.

coördinator: Ah, dat was dus uw punt van uitgang. En het zoeken is dus nu naar een menselijk wezen dat, behalve in het bezit van de mij zo loffelijk toegekende capaciteiten, ook nog telepaat is en bovendien hypnotiseur. Ik vermoed echter dat geen mens op aarde aan al die eisen kan voldoen.

Joost: Zelfs u niet, coördinator?

coördinator: Geen enkel vieselijk wezen, Captain Ros.

Joost: Ik vraag me af, coördinator Thomson...

coördinator: Eén vraagpunt kan ik wel voor u ophelderen, namelijk uw komende instructies.

Joost: U kunt ze... eh... berekenen?

coördinator: Het juiste woord is lezen, captain, aangezien ik ze bij me draag. Alstublieft.

Jaap: Kijk nou 'ns even!

Joost: En die hebt u, coördinator, de hele reis bij u gehad?

coördinator: De minister-president Dr. Veijerlingh overhandigde mij dit open couvert. Opdracht: ze u tijdens de deceleratie en na het laatste forum te overhandigen.

Joost: Ja, maar waarom... waarom heeft u dit verzwegen?

Jaap: Mijn idee.

coördinator: Wenst u een antwoord op deze vraag?

Joost: Bepaald, meneer Thomson!

coördinator: Omdat ik hier voor u sta als gevolmachtigde van uw regering...

Jaap: Wat zegt ie nou?

Huub: Wablijf?

Dirk: Wat zegt u, coördinator?

coördinator: ...en van de regering van de Verenigde Staten...

Jaap: Wat?

coördinator: ...en van de Sovjetunie, van Engeland, van Frankrijk, van Nieuw-Duitsland en verdere mogendheden. De orders luiden: te zoeken naar een bepaalde radiopuntbron in de ringen van Saturnus, een storingsbron die sinds enige jaren onbegrijpelijke tekens uitzendt.

Jaap: Wat... wat... wat... Zeg... zeg... zeg... ja, zeg nog 'ns even... Langzaam. Wat zegt u nou?

coördinator: De orders luiden: te zoeken naar een bepaalde radiopuntbron in de ringen van Saturnus, een storingsbron die sinds enige jaren onbegrijpelijke tekens uitzendt.

Dirk: Maar... maar waarom zo geheimzinnig? Waarom na het laatste forum?

Jaap: Ja, da's nogal wieses: ze waren bang dat we ons zouden verpraten.

Dirk: Ja, maar radiopuntbronnen, die zijn er bij de vleet, daar is niks bijzonders aan.

Joost: Ja, Dirk heeft groot gelijk: de intragalactische stelsels, de... de zon, de planeten, vooral Jupiter, zelfs de maan, ze geven allemaal een ruis in de ontvangers.

Dirk: Een puntbron in de ringen van Saturnus is een kluitje radiostoring, anders niks.

coördinator: Maar op de 21 cm-golf, om precies te zijn: op 1421,8 Megahertz.

Huub: De 21 cm-golf? Dat is vreemd, want daarop zendt alleen de waterstofstraling van de Melkweg, de kosmische achtergrond.

coördinator: Nog vreemder werd het toen wij de radiotelescoop te Dwingelo gingen richten. Het was geen normaal geruis. Ik zal het u laten horen. Met uw goedvinden, heer Dirk,...

Dirk: Ja...

coördinator: ...stem ik algemeen af op 21,1 cm... (ruis) U hoort een ruisbron, even heen en terug, dus een duidelijke piek.

Dirk: Ja ja. Inderdaad.

coördinator: En nu richt ik op een bepaald punt in de ringen van Saturnus. Even zoeken... En hier komt de puntbron die de aanleiding geworden is tot uw serie vreemde beproevingen. (stemchtig geluid)

Joost: Wat... wat is dat, meneer Thomson?

coördinator: Wat denkt u ervan? (stemchtig geluid)

Joost: Dat... dat is geen gewone ruis, maar... maar wat dan?

Dirk: Dat is crazy, Joost! Een draaggolf, en gemoduleerd.

Huub: Gemoduleerd, dat zeker, maar met wat?

Jaap: Daar zit warempel een of andere vent te praten!

Joost: Ja, maar... maar wat voor vent? En wat zegt ie?

coördinator: De aardse regeringen namen niet aan dat zich in dit Saturnusstelsel van ijs en methaan een vorm van intellectueel leven had ontwikkeld.

Joost: Maar dan... dan moet daar iemand van buiten ons zonnestelsel zijn gestrand.

coördinator: Op aarde meent men dat zich daar een ruimteschip bevindt, een schip niet van de aarde afkomstig.

Joost: Dus daarom die taalkundige onder de vorige bemanning...

Huub: En die bioloog!

Dirk: Stil 'ns, Stil 'ns even! (stem) 't Begint weer! (stem)

Joost: Zeg, precies dezelfde aanloop.

Dirk: Zeg! (stem) Zeg... Zeg, het is een rondloper.

Huub: Een wat, Dirk?

Dirk: Een rondloper, een band zonder eind. Dezelfde mededeling wordt automatisch gerepeteerd.

coördinator: Intelligent opgemerkt. Inderdaad, dezelfde boodschap wordt ook voortdurend herhaald.

Jaap: Zeg, daar gaat iets door m'n kleine kopetje. Goed!... Goed! Laat dat dan een robotinstallatie zijn die daar in één van de ringen is geparkeerd, maar waarom hebben wij die dan nog nooit eerder gehoord?

coördinator: Dit voert ons tot een volgende merkwaardigheid, heren. U herinnert zich onze koers, nietwaar? Wij hoorden niets. Wij waren namelijk niet in de richting van de straal.

Joost: Dat signaal is dus evenwijdig gericht aan de ecliptica?

coördinator: Inderdaad, en zelfs naar de aarde.

Joost: Naar ons? Ja, maar wat hebben we d'r aan? Wie kan zoiets vertalen? En wat is het? Een SOS gestuurd aan de aarde, omdat wij het enige leven van ons zonnestelsel vertegenwoordigen?

Huub: Ik denk niet dat het een SOS is, Joost. Daar zijn te veel feiten mee in strijd, al was het alleen maar dat onze voorgangers, Gijsbers en z'n ploeg, wisten dat ze geen retourstuwstof hadden. Hoe werden ze dan ooit verondersteld hulp te kunnen bieden?

Dirk: Ja ja, en al die kinderachtige geheimhouding, die camouflage. Enfin, ga maar door.

Jaap: Dus, om het nou maar ineens te zeggen: wat ze ons daar al een jaar zitten toe te fluisteren is dus geen verzoekje om hulp, maar iets heel anders. (stem) Juist. En ik denk zo dat u, meneer Thomson, ook hier meer van afweet.

coördinator: Tenslotte moest iemand het toch vertalen, nietwaar? Luister. Achter elk van deze klanksymbolen staat immers een woord, achter elk woord een gedachte, en achter sommige gedachten staat misschien iets dat vele van uw medemensen niet zouden durven fluisteren uit vrees het verstand te verliezen. (zoemer)

Dirk: (schakelt in) Alpha. Ja?... Ja... Ja ja, goed. Joost, kanaal 5.

Joost: Alweer die koptelefoon? Goed, geef maar. (schakelt in)

coördinator: Vandaar de geheimhouding die althans uw regeerders nodig oordeelden. Nogal onwetenschappelijk, inderdaad, type B5-reactie.

Huub: Wat bedoelt u voor reactie?

coördinator: Ja, u hebt natuurlijk niet gehoord van de beschavingsclassificaties. Neen, hoe zou dit ook kunnen. Sommige typen, ik denk aan B4, worden door bijvoorbeeld confrontatie met een volkomen nieuwe conceptie geheel verward, en geloven ze niet.

Joost: U bent er heel zeker van? Werkelijk zeker?

coördinator: Nog lagere typen verbleken, geraken in ongecontroleerde toestanden.

Joost: Maar dat is... Om de gloeiende barrels, dat is...

coördinator: En ten slotte, type B2 zit simpel versuft. (Joost schakelt uit) Ziet u, het is namelijk de verstandelijke aanpak van de situaties die de classificatie bepaalt.

Dirk: Joost! Joost! Joost, wat is er? Wat hebben ze je verteld?

Jaap: Je... je kijkt wat... Is er iets mis? Joost?

coördinator: Volgens mijn hypothese, heren, worstelt uw captain thans met ditzelfde probleem, namelijk van classificatie.

Joost: Als ik met iets worstel, meneer Thomson, dan is het geen probleem van classificatie, maar van identificatie, identificatie van een bepaalde man op aarde.

Dirk: Een man. Zie je wel, ze hebben 'm dus gevonden!

Joost: Gevonden na maanden van zoeken over de hele wereld, een man die zich schuilhield.

Jaap: Ha, ze hebben 'm! Jongens, ze hebben 'm!

Huub: Eindelijk dan! Dus het zat toch op de basis.

Dirk: Joost, Joost, zeg op, wie was het, die smeerkees die ons...

Joost: Jullie vergissen je. Helaas, het gaat om een heel achtenswaardig, onkreukbaar man, die niemand iets misdaan heeft maar die zich schuilhield omdat iets hem daartoe dwong. Ten slotte is hij teruggevonden en geïdentificeerd.

Huub: Maar Joost, als die man niet de saboteur is geweest, wat is er dan zo belangrijk aan 'm?

Joost: Simpel het feit dat hij op twee plaatsen tegelijk bleek te zijn.

Huub: Ja, maar... zoiets kan toch niet?

Joost: Juist, dat vonden Interpol en New-FBI ook. Dat kan namelijk geen enkel mens. Zelfs niet al is hij ook Dr. Thomson.

coördinator: Thomson zegt u, captain? Heet die man Thomson?

Joost: Inderdaad: Thomson, radioastronoom van Dwingelo.

allen: Hé! Ha... Wat? Hallo!

coördinator: Dan bestaat er tussen die Dr. Thomson en mijzelf toch grote overeenkomst.

Joost: Maar ten slotte bleek er ook een verschil, coördinator, en zelfs een heel opvallend.

coördinator: Welk dan, als ik vragen mag?

Joost: U, de zogenaamde Dr. Thomson, u rekende te goed!...

script gemaakt door Marc Van Cauwenberghe, aangevuld en bijgewerkt door Herman Van Cauwenberghe en Ton Witman (4/2007)

Dit script is het werk van een hoorspelliefhebber die geen enkel financieel gewin op het oog heeft. Deze tekst mag alleen gebruikt worden om te lezen bij beluistering van het hoorspel. Wie vindt dat hiermee iemands rechten worden geschonden, neemt contact op met Herman Van Cauwenberghe, die er meteen zal mee ophouden het script aan eventuele belangstellenden door te geven.